

2.

DIALOG ȘI PRESIUŢE

Treaba cetăţenilor nu se încheie după alegeri; din contră, relaţia dintre cetăţeni şi autorităţi ar trebui să fie de dialog şi colaborare.

Instrumentele aflate la dispoziţia publicului sunt multiple: prezenţa (şi, eventual, intervenţia) la şedinţele de consiliu local sau judeţean,

solicitarea de audienţe primarului, consilierilor locali sau judeţeni, participarea la consultări publice sau înaintarea de petiţii.

În anumite cazuri, există şi varianta protestului care, bine organizat, poate transmite un serios semnal de alarmă autorităţilor.

Ședința de council local

Accesul la ședințele C.L. este liber - uneori, dacă sunt mulți interesați se face înscriere prealabilă, iar ONG-urile cu activitate pe o temă discutată au prioritate.

Organizarea ședințelor

- » Consiliul local este obligat să aibă cel puțin o dată pe lună o ședință (ședințe ordinare).
- » Acestea trebuie anunțate cu cel puțin 5 zile înainte (trebuie precizate data, ora, locul și ordinea de zi).
- » Uneori, acest anunț este greu de găsit, dar trebuie să se regăsească în avizierul, site-ul sau pagina de Facebook a primăriei. Dacă nu găsești, verifică în presa locală sau întreabă un consilier.
- » Se pot organiza ședințe extraordinare de câte ori este nevoie (trebuie anunțate cu cel puțin 3 zile înainte să aibă loc).
- » Tot ce se discută și se decide la ședință trebuie să fie trecut într-un proces-verbal, care trebuie publicat la maximum 3 zile după ce ședința se încheie.
- » Pentru că participarea e deschisă, poate fi o idee bună să iei pe cineva cu tine să te susțină.

În cazuri excepționale, când apar probleme de urgență majoră, consiliul local poate să facă o ședință de îndată (fără notificarea de trei/cinci zile).

Modul în care se convoacă și se desfășoară depinde de regulamentul fiecărui consiliu local în parte.

Inițiativa cetățenească

- » Cetățenii pot propune proiecte de hotărâri către C.L. sau C.J.
- » Pentru a promova o propunere, trebuie să fie susținută (prin semnături) de 5% din cetățenii cu drept de vot având reședința sau domiciliul în localitate/județ.

Intervenția în ședință

- » Pentru a susține proiectul pe care l-ai depus poți cere luarea cuvântului în ședința din ziua în care se discută.
- » Procedura de a te înscrie la cuvânt diferă de la o instituție la alta, așa că trebuie să te interesezi dacă este suficient să-i spui președintelui de ședință înainte ca aceasta să înceapă sau dacă este nevoie să depui o cerere.
- » Dacă intenționezi să intervii, ai grijă să iei cuvântul înainte ca subiectul care te interesează să fie votat.

Consultări publice

- » Autoritățile publice trebuie să publice (la avizier, pe site sau în presă) anunțuri despre proiectele de hotărâri, cu 30 de zile înaintea avizării lor.
- » Cetățenii și asociațiile au la dispoziție 10 zile să trimită observații (în scris sau prin e-mail).
- » Toate observațiile se înregistrează de către persoana desemnată pentru relația cu societatea civilă.
- » La cererea unei asociații, autoritățile sunt obligate să organizeze o întâlnire în care să se dezbate proiectul de hotărâre.
- » În cazul unei întâlniri de dezbatere publică, autoritatea trebuie să anunțe public - la avizier, pe site sau în presă - cu minimum 3 zile înainte, dar și să trimită direct anunțul privind întâlnirea tuturor celor care au depus opinii scrise.
- » Participarea la întâlnirea de dezbatere publică favorizează asociațiile din domeniu și presa.

Audiența

Cui poți cere audiență?

- » Primarul, Președintele consiliului județean, consilierii locali sau județeni sunt obligați să facă regulat audiențe cu cetățenii.
- » De asemenea poți solicita audiență către instituțiile aflate în subordine (DSP, ISJ și restul prezentate anterior) sau la entitățile responsabile de servicii publice (cum ar fi spațiile verzi, salubritatea, transportul public local, apă - canal).

Cum se organizează?

- » Nu există o formă standard* pentru audiențe, dar în cele mai multe cazuri se organizează fie în baza unei cereri, fie în baza unui program săptămânal.

De ce ai merge în audiență?

- » Poți merge în audiență ca să afli mai multe despre o problemă, ca să atragi atenția asupra unei probleme și să propui o soluție, sau dacă vrei să urmărești ce măsuri au luat autoritățile pentru problema care te interesează.

Recomandări:

- » Poți merge singur la orice audiență, dar e mai simplu și mai eficient dacă mergi cu 2-3 colegi/vecini care au același interes; discutați înainte despre ce va spune fiecare, sau cine ce rol își asumă (cine ia notițe, cine face poze, cine inițiază discuția).
- » Pregătește documente/ dovezi care să-ți susțină punctul de vedere.
- » Fă publice concluziile tale imediat după audiență - scrie pe Facebook, sau dacă reprezinți un grup/ o asociație, trimite un comunicat de presă sau publică pe site.

* Pentru informații specifice la o localitate / instituție, se poate căuta programul sau procedura audiențelor pe site-ul instituției.

PETITIA

Prin petiție se înțelege

„cererea, reclamația, sesizarea sau propunerea formulată în scris sau prin e-mail, pe care un cetățean ori o organizație legal constituită o poate adresa autorităților publice centrale și locale, serviciilor publice descentralizate ale ministerelor și ale celorlalte organe centrale din unitățile administrativ-teritoriale, societăților naționale, societăților comerciale de interes județean sau local, precum și regiilor autonome.”

Cui se trimite petiția?

- » Instituțiile locale au atribuții și responsabilități diferite (Cap 1). Înaintea trimiterii unei sesizări sau reclamații e bine să se clarifice instituția destinatară.
- » Sesizările/reclamațiile pot avea una sau mai multe persoane numite ca destinatari, în plus față de menționarea instituției. De exemplu, între adresanți pot fi numiți Primarul, Viceprimarul și Arhitectul Șef al orașului.

Cum se trimite petiția?

- » Petițiile pot fi trimise prin e-mail sau pot fi depuse în format fizic, la registratura instituției destinatare. Nu uita să ceri număr de înregistrare.
- » Multe orașe au implementat și alte sisteme de sesizare, de exemplu aplicații pentru telefonul mobil, dar multe dintre aceste aplicații nu rezistă pe termen lung.
- » O petiție poate fi trimisă în nume propriu, sau semnată de mai mulți cetățeni care își asumă conținutul.

exemplu

Către

Primăria Municipiului Alba Iulia

Calea Moșilor, nr. 5A, Alba Iulia, România

În atenția: **Primar PRENUME NUME**

În atenția: **Serviciul de iluminat public**

Subsemnatul, Prenume Nume, domiciliat în Alba Iulia, strada, numărul, prin prezenta, vă aduc la cunoștință următoarea situație:

Zona de coborâre pe scări în șanțurile cetății, partea vestică, dinspre parcul Unirii, precum și traseul până în șanțuri este complet neiluminat, făcând astfel accesul foarte dificil și periculos după lăsarea serii.

Menționez că zona este una intens circulată, atât de localnici cât și de turiști și vă solicit să dispuneți toate măsurile necesare pentru remedierea acestei probleme în timp util.

Vă mulțumesc și vă rog să-mi comunicați prin e-mail la adresa@email.com modul de soluționare al petiției precum și măsurile dispuse.

Prenume Nume

14.04.2019

** Pe civcult.ro se găsesc pentru descărcare modele de petiții.*

Ce efecte poate avea o petiție?

- » Instituția e obligată să răspundă în 30 zile lucrătoare (dacă problema e mai complexă, se poate prelungi termenul cu încă 15 zile).
- » Răspunsul poate fi trimis prin e-mail sau prin poștă. Aplicațiile de mobil pot avea sisteme proprii de actualizare a stării (ex: în lucru / rezolvată / respingere).
- » Răspunsul favorabil poate fi: problema este deja rezolvată, este în lucru sau urmează a fi soluționată într-un anumit termen.
- » Răspunsul poate fi nefavorabil: nu există o soluție pentru a rezolva problema semnalată sau nu există fonduri.
- » Dacă instituția nu răspunde în termen se poate acționa în instanță.

Informatii publice: legea 544

Cererea de informații publice

- » Legea 544/2001 privind liberul acces la informații de interes public dă dreptul cetățenilor să primească informații și documente de interes public.
- » Informațiile de interes public sunt cele care privesc activitățile unei autorități sau instituții publice (cu câteva excepții - documente securizate, date personale).
- » Solicitarea de informații* se face prin cerere, fie trimisă prin e-mail, fie depusă la registratura instituției.
- » Cererea trebuie să conțină numele, prenumele și semnătura solicitantului și adresa (fizică sau de e-mail) pentru comunicarea răspunsului. De asemenea cererea trebuie să conțină denumirea și sediul autorității/instituției publice căreia îi este adresată și trebuie identificate clar informațiile sau documentele dorite.
- » Autoritatea publică este obligată să furnizeze informațiile solicitate în 10 zile (termenul se poate prelungi până la 30 de zile, în cazuri speciale).
- » În cazul în care autoritatea refuză să ofere informațiile, aceasta trebuie să răspundă în termen de 5 zile de la înregistrarea cererii.

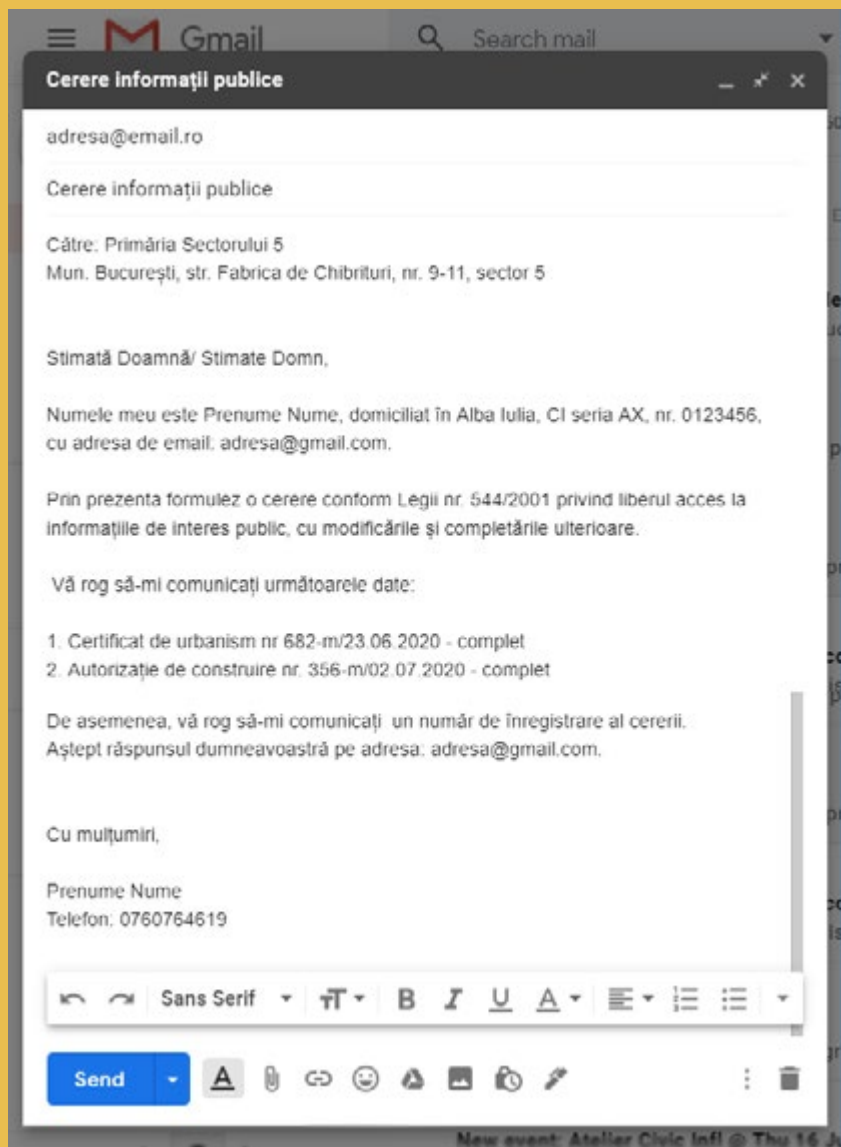
Căi de atac:

În cazul în care autoritatea nu răspunde, refuză să furnizeze informațiile sau furnizează informații care nu sunt acceptabile, se poate apela la una dintre măsurile de mai jos:

- » Reclamație administrativă, înaintată către conducătorul instituției, cu mențiunile cererii inițiale și motivele pentru care răspunsul nu este acceptat. Trebuie trimisă în max. 30 de zile de la răspunsul primit la cererea inițială.
- » Acțiune în instanță, în contencios administrativ, inițiată în termen de 30 de zile de când a fost comunicat refuzul sau răspunsul necorespunzător.

** În general se obișnuiește trimiterea cererilor de informații direct prin e-mail, în corpul acestora (nu sunt necesare documente atașate).*

exemplu

Proteste

În diverse situații, cetățenii pot să protesteze față de deciziile sau măsurile autorităților. Protestele pot lua diferite forme, de la declarații individuale și până la demonstrații în masă.

Mitigul / marșul de protest

Adunare publică (ce poate fi de mari dimensiuni) organizată din timp cu un spațiu/traseu prestabilit și comunicat în prealabil primăriilor.

Acest tip de protest este folosit pentru a transmite autorităților nemulțumirile cetățenilor față de anumite măsuri luate sau care urmează să fie luate. Exemple recente: protestele pentru Salvarea Roșiei Montane, OUG 13 sau 10 august 2018.

În cazul protestelor există reglementări care să asigure siguranța participanților la protest.

Pentru a organiza un protest trebuie să depui la primărie, cu cel puțin 3 zile înainte de data protestului, o declarație cu toate detaliile.

Pentru asigurarea siguranței publice și desfășurarea în condiții optime, protestele de mari dimensiuni trebuie declarate la Primărie cu minimum 3 zile înainte.

Această declarație va fi analizată și aprobată sau respinsă de către o comisie.

În general, primăriile aprobă solicitările, respingerile trebuie motivate, iar situațiile pentru respingere sunt excepționale:

- » dacă se propagă idei totalitare, sau discriminare, dacă presun îndemnare la ură națională sau religioasă, dacă incită la violență publică sau manifestări obscene;
- » dacă se poate înțelege că ar fi împotriva siguranței naționale sau că ar crea contextul pentru o lovitură de stat;
- » dacă se încalcă drepturile și libertățile cetățenilor sau este pusă în pericol sănătatea lor.

Date declarație protest

- » Denumirea sub care este cunoscut grupul organizator.
- » Scopul, locul, data, ora începerii și durata acțiunii.
- » Traseele de *afluire și defluire* - adică pe unde vin/pleacă participanții.
- » Numărul aproximativ al participanților.
- » Persoanele împuternicite să asigure și să răspundă de măsurile de organizare.
- » Serviciile solicitate din partea consiliului local, poliției locale și jandarmeriei.

exemplu

Către,
PRIMĂRIA MUNICIPIULUI ALBA IULIA

Asociația Apulum Forum, având codul fiscal 37987890, înscrisă în Registrul Asociațiilor și Fundațiilor la nr. 23/2017, cu sediul în Alba Iulia, str. Lupșa nr. 35, email: contact@forum.org, reprezentată prin Diana Filimon în calitate de Președinte,

având în vedere prevederile legii 60/1991 privind organizarea și desfășurarea adunărilor publice, formulăm următoarea

DECLARARE PREALABILĂ

Vă facem cunoscut că în data de 28.07.2019, în intervalul orar 16:00 - 19:00 se va desfășura o adunare publică organizată de către Asociația Apulum Forum.

Acțiunea va avea loc în fața Prefecturii Alba, Piața Ion I.C. Brătianu 1. Estimăm că la această adunare publică vor participa între 30 - 50 de persoane, care vor ajunge și vor pleca din spațiu pe bulevardele adiacente.

Scopul adunării publice este pentru a manifesta solidaritate față de Alexandra Măceșanu și nemulțumirea față de reacția autorităților în cazul acesteia. Menționăm că vom folosi recuzită de proteste: bannere, decupaje din carton. Vă asigurăm că adunarea se va desfășura în mod pașnic și civilizat.

Din partea Asociației Apulum Forum este împuternicită să asigure și să răspundă de măsurile privind buna organizare a adunării, astfel încât aceasta să se desfășoare în condiții pașnice, civilizate și să nu degenereze în acte de violență, doamna Diana Filimon, identificat cu CI seria XX nr. XXXXXX.

În sprijinul buneii desfășurări a adunării nu solicităm din partea primăriei și a organelor de poliție și jandarmi niciun fel de sprijin.

Solicităm respectuos ca prezenta notificare a adunării, precum și orice alte documente relevante, să fie aduse la cunoștința celor care desfășoară activitatea de supraveghere a adunărilor publice și de protecție a persoanelor, simultan cu efectuarea instruirii acestora în materia exercitării drepturilor fundamentale de către cetățenii pașnici.

Data: 15.07.2019

Cu stimă,
Asociația Apulum Forum

Forme de protest

În afară de marșurile de protest, se mai pot organiza diferite tipuri de evenimente care să atragă atenția, cum ar fi flash-moburile, grevele civice sau alte acte de „nesupunere civică”.

Grevă

În acest context nu ne referim la grevele făcute împotriva conducerii firmelor, ci la grevele făcute ca formă de nesupunere civică. De exemplu, Greta Thunberg a început seria de campanii pentru mediu cu o „grevă pentru climă” - timp de trei săptămâni a stat în fața Parlamentului Suediei, iar ulterior a făcut grevă în fiecare zi de vineri, pornind mișcarea „Fridays for Future”.

Grevele pot fi parte a unor reacții mai ample. În iunie 2020, în contextul protestelor din SUA, în paralel cu marșurile au fost organizate mai multe greve. Chiar și la Revoluția Română din 1989, încă din primele zile a fost declarată grevă la mai multe întreprinderi din Timișoara.

Boicot

Decizia de a nu participa la un eveniment politic (alegeri electorale, referendum, conferințe organizate de autorități sau partide politice).

În cazul alegerilor obișnuite, boicotul nu are efect și nu este recomandat, însă în anumite situații speciale poate să funcționeze. De exemplu, boicotul referendumului inițiat de „Coaliția pentru familie” în 2018 a dus la invalidarea acestuia.

Flash mob

Adunare foarte scurtă, de obicei de numai câteva minute, în care un grup de oameni fac o acțiune sau un set de acțiuni în mod sincronizat, în public.

Sunt utile pentru a atrage atenția și pot fi viralizate pe social media, în special când sunt creative și bine puse la punct.

Checklist pentru mers la protest

Protestele trebuie să rămână pașnice; dacă ești provocat sau agresat, anunță forțele de ordine.

Mijloacele de transport în comun ar trebui să fie disponibile, autoritățile nu pot bloca transportul către sau de la locul desemnat.

Poți face poze și poți filma, câtă vreme ești în spațiu public și interesul este legitim.

Dacă protestul se desfășoară vara, ia o sticlă de apă la tine; dacă vezi persoane care se simt rău sau leșină anunță echipajele de salvare.

E interzis să consumi alcool la protest, sau să ai arme la tine (inclusiv arme albe).

Este interzisă incitarea la violență sau insultarea organelor de poliție aflate la protest.

În unele situații, la proteste se infiltrează persoane care vor să provoace agitație sau violențe; cel mai bine este să te îndepărtezi de astfel de situații, să atragi atenția forțelor de ordine să-i îndepărteze, sau să-i calmezi dacă este posibil. Indiferent de situație, violențele delegitimează protestul și dau o scuză forțelor de ordine să disperseze mulțimea, dacă asta intenționează.

Tips & tricks pentru succesul unui protest

Social media

- » Crează din timp un event pe social media cu detaliile despre protest. Invită cât mai multe persoane să participe la protest, dar nu uita să postezi regulat în pagina evenimentului. Invită cât mai multe persoane, distribuie pe grupuri, cere ajutorul ONG-urilor din orașul tău să te sprijine cu promovarea.
- » Crează stories pe instagram, postează și pe alte rețele (ex. Tik Tok); găsește unul sau mai multe hashtg-uri care să te ajute - de exemplu #rezist a ajutat destul de mult promovarea protestelor anti-corupecție.
- » Transmite live din timpul protestului, pentru că ajută la propagarea mesajului. Fă poze, poți posta după protest pozele mai reușite. Nu uita că scopul este creșterea atenției pe subiectul protestelor, nu protestul în sine.

Presa locală și națională

- » Anunță protestul în presă; trimite un comunicat în care să explici contextul și detaliile manifestației; în funcție de subiect, poate este suficient să anunți presa locală, dar dacă subiectul este foarte important, poți apela și la presa centrală.
- » Poți trimite și după protest un scurt text și o serie de poze; uneori presa este prezentă, dar nu strică să le trimiți în plus.

Materiale, creativitate și simboluri

- » Nu toți cei care vin la protest își aduc pancarte, așa că poți pregăti mai multe pentru a le împărți participanților. Adaptează pancartele la tema protestului, găsește analogii, ironii sau jocuri de cuvinte. Chiar dacă tema este serioasă, umorul are potențial de viralizare. Una dintre pancartele foarte fotografiate la ultimele proteste (în Transilvania), avea un mesaj simplu, dar amuzant: „No, amu' e bai!”
- » Folosește simboluri care să trezească emoție; un mic protest pornit în Alba Iulia de la cazul Alexandrei Măceșanu a fost amplificat de o poză cu telefoane mobile lăsate pe scări în fața Prefecturii, un simbol față de lipsa de reacție a autorităților.